

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА, ПСИХОЛОГІЇ ТА
ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ»
13-14 квітня 2023 року**

Біла Церква
2023

УДК 340

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Актуальні проблеми права, психології та педагогіки в умовах війни: матеріали міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. 13-14 квітня 2023 р. Білоцерківський НАУ. 207 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

ЗМІСТ

Секція 1 Теоретичні, історичні, філософські, соціологічні аспекти права

Бровко Н.І. Проблемні питання становлення і розвитку громадянського суспільства в Україні під час збройної агресії РФ.....	6
Мельник Л.М., Грек І.М. Трансформація цінностей українців під час російсько-української війни	8
Росавицький О.О. Злочин та злочинність як філософська категорія соціально-правового явища.....	10
Лісний І.А. Історико-правовий аспект становлення фондових ринків.....	12
Терещук М.М. Фінансова відповідальність в європейських країнах.....	15
Самойлович А.А. Окремі аспекти безпеки навчального процесу в умовах воєнного стану.....	17

Секція 2 Сучасні проблеми правового регулювання в галузі конституційного, адміністративного, інформаційного, фінансового, кримінального, кримінально-процесуального, кримінально-виконавчого та міжнародного права в умовах війни

Ковальчук І.В. Проблемні юрисдикційні аспекти в галузі кіберправа.....	19
Тимошук О.Г. Окремі аспекти державного регулювання організації нотаріальної діяльності в Україні в умовах воєнного стану.....	23
Сімакова С.І. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками.....	26
Димитрієва Т.В. Особливості внесення змін до статті 69 Кримінального кодексу України під час воєнного стану.....	29
Ясінська М.Г., Кучак О.Є. Фіксування воєнних злочинів проти довкілля України.....	31
Отрадна М.О., Кучак О.Є. Презумпція невинуватості як головний принцип кримінального процесу.....	35
Богданович О.В., Кучак О.Є. Особливості кримінального процесу в умовах воєнного стану.....	37
Дуфенюк О.М. Баланс між юридичною освітою та вимогами практики кримінального провадження.....	40
Гутник А.В. Колабораційна діяльність у закладах освіти: спосіб вчинення злочину.....	43
Павленко Т.А. Обмеження права на свободу пересування в умовах правового режиму воєнного стану: деякі аспекти.....	46
Голіна В.В. Безпека дорожнього руху в Україні: залишається невирішеність проблеми запобігання їй.....	49
Поляруш-Сафроненко С.О. Принцип конституційності та законності добровільного об'єднання територіальних громад.....	52
Коршак В.С., Сушицька Ю.О. Доступ до публічної інформації в умовах війни	56
Ярошевська Т.В. Актуальні питання розвитку в умовах війни сфери трансферу інноваційних технологій.....	60
Макарчук В.В. Удосконалення адміністративно-правового регулювання діяльності правоохоронних органів як суб'єктів формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони.....	64
Нікітенко О.І. Деякі питання адміністративно-правової легітиматії поліцейської діяльності.....	66

Сокиринська О.А. Правовий аналіз відповідальності за створення канцеляційних таборів у збройних конфліктах.....	68
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Цивільні об'єкти, що знаходяться під захистом міжнародного гуманітарного права.....	71
Prisac A.V. General competence is a premise for the existence of the administrative form and the mixed form of civil rights defense.....	75

Секція 3 Актуальні питання цивільного, господарського, екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права соціального забезпечення в умовах воєнного стану

Пахомова А.О. Основні тенденції міжнародного захисту цивільних прав.....	78
Іванова М.А., Ярошевська Т.В. Теоретико-правове регулювання сурогатного материнства з іноземним елементом.....	81
Інгульська Д.А., Лаговська Н.В. Особливості правового регулювання договорів купівлі-продажу нерухомого майна в умовах воєнного стану.....	85
Аргат Я.П. Питання банкрутства фізичної особи в умовах воєнного стану.....	87
Настіна О.І. Правові питання примусової евакуації дітей в умовах правового режиму воєнного стану.....	89
Обіюх Н.М. Сучасні правові аспекти рекреаційного природокористування.....	91
Мельник В.О. Охорона та збереження природних ресурсів у сільській місцевості.....	94
Кофанова О.В., Кофанов О.Є., Фесенко П.О. Проблеми гармонізації законодавства України з країнами Європейського союзу в сфері альтернативних моторних палив.....	96
Єфремова І.І., Ломакіна І.Ю. Психологічні та правові аспекти мобінгу.....	100
Черевань А.А., Андрійв В.В. Щодо організації трудових відносин: виклики сьогодення та шляхи їх подолання.....	104
Малишко І.В. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей в умовах війни.....	107

Секція 4 Актуальні питання педагогіки в умовах воєнного часу

Цвид-Гром О.П. Електронний документообіг у ЗВО: переваги та перспективи.....	110
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування наукового мислення студентів-юристів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.....	111
Пацян А.С., Литвин В.А. Організація самостійної роботи учнів на уроках хімії в умовах воєнного часу.....	115
Ордіна Л.Л. Самостійна робота студентів як засіб формування академічних компетенцій.....	119
Лебедєва І.Л. Діджиталізація як шлях забезпечення інтеграційних процесів в освіті.....	121
Двореченцева А.С., Галієва О.М. Зміст та суть поняття «критичне мислення».....	125
Береговенко Н.С. Перекладацькі трансформації, що використовуються для перекладу параметричних прикметників (на матеріалі фільмів каналу bbc “the blue planet” та “life”).....	127
Тарасюк А.О. Communicative effectiveness of native suggestive texts.....	131
Жуков В.П., Сун Цзянь Формування організаційно-педагогічних навичок майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах воєнного стану.....	133
Хахула Л.П., Хахула Б.В. Модель компетентнісного зростання викладача ЗВО за діяльнісного функціонування у складних соціальних умовах.....	137
Ігнатенко В.Д. Асинхронне навчання як можливість реалізовувати освітній процес в умовах воєнного стану.....	140

Хахула Б.В., Хахула Л.П. Комунікативність у системі дистанційного навчання.....	143
Жукова Г., Булгакова Т. Особливості соціального аспекту становлення позаакадемічної освіти.....	146
Сташук О.О. Аудиторні засоби розвитку правової компетентності майбутніх соціальних працівників (на прикладі дисципліни «спеціальні соціальні служби в соціальній сфері»).....	149
Рейда О.А. Використання технології коучинга при викладанні іноземної мови професійного спрямування.....	154
Давидченко І.Д. Актуальні проблеми вивчення лінгвокультурології в умовах воєнного часу.....	157
Дем'яненко О. О., Чернобров Ю.А. Філологічний аналіз світової поезії в контексті розвитку мовно-літературної компетентності студентів-перекладачів (англійська мова).....	159
Резнік В.Г. Функціональність як особлива складова комунікативно-діяльнісного підходу до навчання іншомовного говоріння студентів-філологів.....	163
Носенко М.М. Integrationskurse als Grundlage für die Anpassung von Flüchtlingen ans Leben in Deutschland.....	165
Демченко Н.С. Неологізми на позначення явищ work та antiwork.....	167
Чернищук Ю.І. Discourse analysis and its limitations.....	169

Секція 5 Актуальні проблеми психології в умовах війни

F. Garoff Adapting to mass conflict.....	172
K. Peltonen Narrative exposure therapy in treating psychological trauma.....	174
Нагайчук О.В. Створення психологічно безпечного освітнього середовища в умовах війни.....	175
Гарашко О.Г., Гонтаренко Л.О. Стрес та стресостійкість як провідні елементи життя та різних форм навчання.....	179
Лип'юк А.М., Захаренко Л.М. Як твій настрій?.....	181
Хомчук О.П. Формування особистісної автономії в підлітків.....	184
Лозова О.В. Психолого-педагогічні аспекти розвитку stem-освіти в умовах війни.....	186
Шевченко С.В. Гендерні особливості розуміння благополуччя особистості.....	188
Клочко А.О. Резильєнтність як ресурс особистості в умовах воєнного стану.....	192
Кетлер-Митницька Т.С. Резильєнтність як чинник посттравматичного зростання в умовах війни.....	194
Коршак В.С., Фальковська Л.М. Актуальні проблеми психології в умовах війни.....	197
Мацьовитий В.Л., Горбачевський С.К., Орда М.В. Методика оцінювання стану ефективності наукової і науково-технічної діяльності наукових установ у системі Міністерства оборони України.....	200

УДК 378. 147

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КОУЧИНГА ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Рейда О.А.,

старший викладач кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

У сучасному суспільстві, яке дуже швидко змінюється, основною метою освіти є розвиток особистості, яка здатна до саморозвитку та самореалізації. Тому, важливі зміни повинні відбутися в створенні інноваційної системи освіти, розвитку професійної компетенції викладача, розвитку професійно-цінносних орієнтацій і якостей, творчого стилю мислення, оволодіння викладачами інноваційними технологіями розвитку індивідуальності студентів для досягнення запланованого результату.

У традиційній методиці викладач вирішує чому і як навчати студентів, на чому зосередити увагу. Сучасні методики викладання іноземної мови намагаються змістити акцент з викладача на студента, зробити навчання особистісно-орієнтованим, при цьому роль викладача полягає в тому, щоб заохочувати студентів вивчати іноземну мову не тільки на аудиторних заняттях, але й виділяти певний час для самостійного вивчення мови.

Згідно з кваліфікаційними вимогами до фахівців знання іноземної мови повинне забезпечити спілкування із закордонними колегами, розвиток особистих контактів, міжкультурну взаємодію та толерантність людей, ефективну професійну та наукову комунікацію, отримання та обробку інформації з різних джерел. Сучасна політика інтеграції України в європейську та світову спільноту призводить до використання нових, сучасних підходів до підготовки висококваліфікованих фахівців.

Особистісно-орієнтований підхід – це навчання, що забезпечує розвиток і саморозвиток особистості у відповідності до її індивідуальних особливостей як суб'єкта пізнання і предмета діяльності [1, с.56].

Основні принципи особистісно-орієнтованого підходу до навчання:

- принцип комунікативності;
- принцип навчання діяльності;
- принцип індивідуалізації та психологічної комфортності;
- принцип розвитку і креативності;

- принцип переходу до самостійної діяльності;
- принцип самооцінювання та індивідуального оцінювання;
- принцип врахування мотиваційних процесів [2, с.23].

В закордонних вищих навчальних закладах та в системі післядипломної освіти все більше застосовується коучинг для кращої підготовки студентів. Наявність коучинга підвищує привабливість навчального закладу в умовах складної ситуації на ринку праці. Основна задача коуча – не навчити, а стимулювати самоосвіту для того, щоб в процесі діяльності людина могла сама знаходити і отримувати необхідні знання. Коучинг є одним із різновидів інноваційної освітньої практики. В цій практиці коуч займає позицію фасилітатора, який спрямовує процес отримання людиною суб'єктивно і об'єктивно нового досвіду. Задача коуча – організувати продуктивний діалог, стимулювати самостійне усвідомлення і переосмислення свого накопиченого досвіду, генерацію нового досвіду, реалізацію прийнятих рішень в житті та професійній діяльності. Коуч допомагає студенту самостійно уточнити, прояснити і сформулювати свої життєві, професійні та ділові цілі і задачі, сфокусувати увагу на задачах розвитку, шукати як внутрішні, так і зовнішні ресурси, шукати і знаходити альтернативи дій, будувати плани, перевіряти їх на реалістичність, приймати на себе відповідальність за їх реалізацію, тобто орієнтується на особистість студента і, таким чином, являє собою елемент особистісно-орієнтованого підходу.

Концепція коучинга максимально відповідає концептуальним основам сучасної освіти. Засновником коучинга вважається спортивний тренер Т. Голві, а продовжив його концепцію і застосував у бізнесі Дж. Уйтмор. Починаючи з 1990х рр. коучинг став окремою професією зі своїми методами і технологіями. Принципова відмінність даного методу навчання і розвитку в тому, що коучинг дозволяє вирішувати не тільки професійні задачі, але й пов'язані з ними особистісні проблеми. Коучинг – це професійна допомога людині у визначенні і досягненні її особистих і професійних цілей [1, с. 45].

Існує декілька визначень коучинга. Коучинг – це особлива форма консультування та індивідуальної підтримки людей з метою особистісного і професійного росту, це технологія для розкриття потенціалу особистості з метою максимального підвищення його ефективності. Ефективний коучинг – це не тільки техніка, яка застосовується за певних обставин, а метод управління, взаємодії з людьми, засіб мислення. Він не навчає, а допомагає вчитися [2, с.12]. М. Дауні визначає коучинг як «мистецтво сприяти підвищенню результативності, навчання і розвитку людини. Він спирається не на знання, досвід, мудрість, а на здатність людини вчитися самостійно і діяти творчо» [2, с. 14]. Лінгвістичний коучинг – це особливий вид занять, під час яких навчання іноземної мови відбувається не загальновідомими методами, а за допомогою коуча, розвитку і максимального

використання особистого потенціалу студентів, що дозволяє досягти результату найбільш ефективним та оптимальним для кожного окремого студента засобом. Це не просто індивідуальний підхід до навчання іноземній мові, а підбір та побудова методики подання матеріалу так, щоб він абсолютно точно відповідав завданням/задачам студентів для досягнення максимально вільного володіння мовою.

Лінгвістичний коучинг може бути як індивідуальним, так і груповим, при якому вирішується одне завдання, що об'єднує студентів. При використанні коучинга знання іноземної мови не визначається традиційними загальноприйнятими параметрами різних рівнів (наприклад, елементарний, професійний, А 1, С 2), а лише тим, знають студенти мову чи ні, тобто можуть вони спілкуватися, писати, читати, слухати і розуміти почуте чи ні. Лінгво-коучинг – це напрямок, створений на поєднанні лінгвістики і коучинга, це максимально ефективне вивчення іноземної мови за допомогою коучингового підходу.

Основні задачі лінгво-коучинга: провести аналіз індивідуальних особливостей і унікальних здібностей студентів; визначити цілі вивчення іноземної мови виходячи з потреб студентів; скласти індивідуальну програму і план навчання та створити підтримуюче середовище; визначити найбільш ефективні для студентів персональні техніки і методи навчання для підтримки мотивації на високому рівні; допомагати студентам ефективно вирішувати складні і нестандартні задачі та проекти в сфері іноземної мови.

Коуч за допомогою ефективних відкритих питань спонукає студентів звернутись до свого глибинного знання, внутрішнім ресурсам, актуальну суб'єктну позицію, а методи і технології коучинга дозволяють чітко побачити мету, спроектувати індивідуальний маршрут її досягнення, який максимально надихає та розкриває потенціал кожного студента. А це, в свою чергу, дозволить досягти найвищих результатів, сприятиме особистісному росту, підвищенню рівня відповідальності за рішення, які приймаються, впевненості, новому погляду на життя та навчання, формується особистісно-діяльнісна парадигма.

Очевидно, що змінюється і позиція викладача, який не лише передає знання і досвід, але й сприяє досягненню цілей студентами. Викладачам необхідно створити особливий творчий освітній простір для досягнення студентами результатів особистісних та міждисциплінарних вимог.

Таким чином, коучинг в освіті – це нове поняття як для коучинга, так і для системи освіти в цілому. Отже, коучинг для сучасного викладача – це унікальна можливість навчитися новому, розширити горизонти пізнання, творити, розвиватися, шукати нові підходи для ефективної співпраці зі студентами в навчальному процесі.

Список використаних джерел:

1. Passmore J. Excellence in Coaching: The Industry Guide. London: Kogan page Publishing, 2010. 268 p.

2. Downey M. Effective Modern Coaching. LID Publishing, 2015. 224 p.
3. Renton J. Coaching and Mentoring: What They are and How to Make the Most of Them. New York : Bloomberg Press, 2009. 256 p.

УДК 378.091.2 «364» (043)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Давидченко І.Д.,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри української лінгвістики,
літератури та методики навчання*

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
м. Харків, Україна

Наприкінці ХХ століття виникнення лінгвокультурології як науки викликало неабияку зацікавленість філологів. Загальнотеоретичні питання зв'язку мови і культури, взаємовідносин свідомості, спілкування, цінностей, мови розглядали науковці Н. Арутюнова, В. Воробйов, І. Голубовська, В. Жайворонок, В. Кононенко, О. Левченко, Л. Мацько, О. Селіванова та ін. Новий напрям у сучасному мовознавстві – лінгвокультурологія – розглядає мову в контексті нації як носія особливого типу культури і способу мислення. Цей розділ мовознавства застосовує лінгвокультурологічний підхід до дослідження мовних явищ і культурних концептів. Мовознавчий освітній компонент поєднує в собі риси філософії, психології, антропології, лінгвістики. У подальшому розвитку лінгвокультурології формується лінгвістична антропологія, у якій мова проявляє себе як носій культурних цінностей [1]. Лінгвокультурологія вивчає як цілісні тексти, так й окремі одиниці лексичного складу мови (зокрема фразеологізми). Окрім цього, найбільше уваги у лінгвокультурології приділено вивченню мовно-ментальної картини світу, її структури, характеру й співвідношенню з іншими картинами світу. Загалом, мовні картини світу у лінгвокультурологічних дослідженнях представлені досить різноманітними. О. Дікунова зазначає: «Крім власне мовної (або національної) та концептуальної у лінгвокультурології, згадуються фольклорна й індивідуально художня картина світу, індивідуально мовна й поетична мовна картина світу, визначається їх зв'язок з національно-мовною картиною світу» [2].

На виконання Указу Президента України №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року №2102-ІХ» навчання здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання